

6/38

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

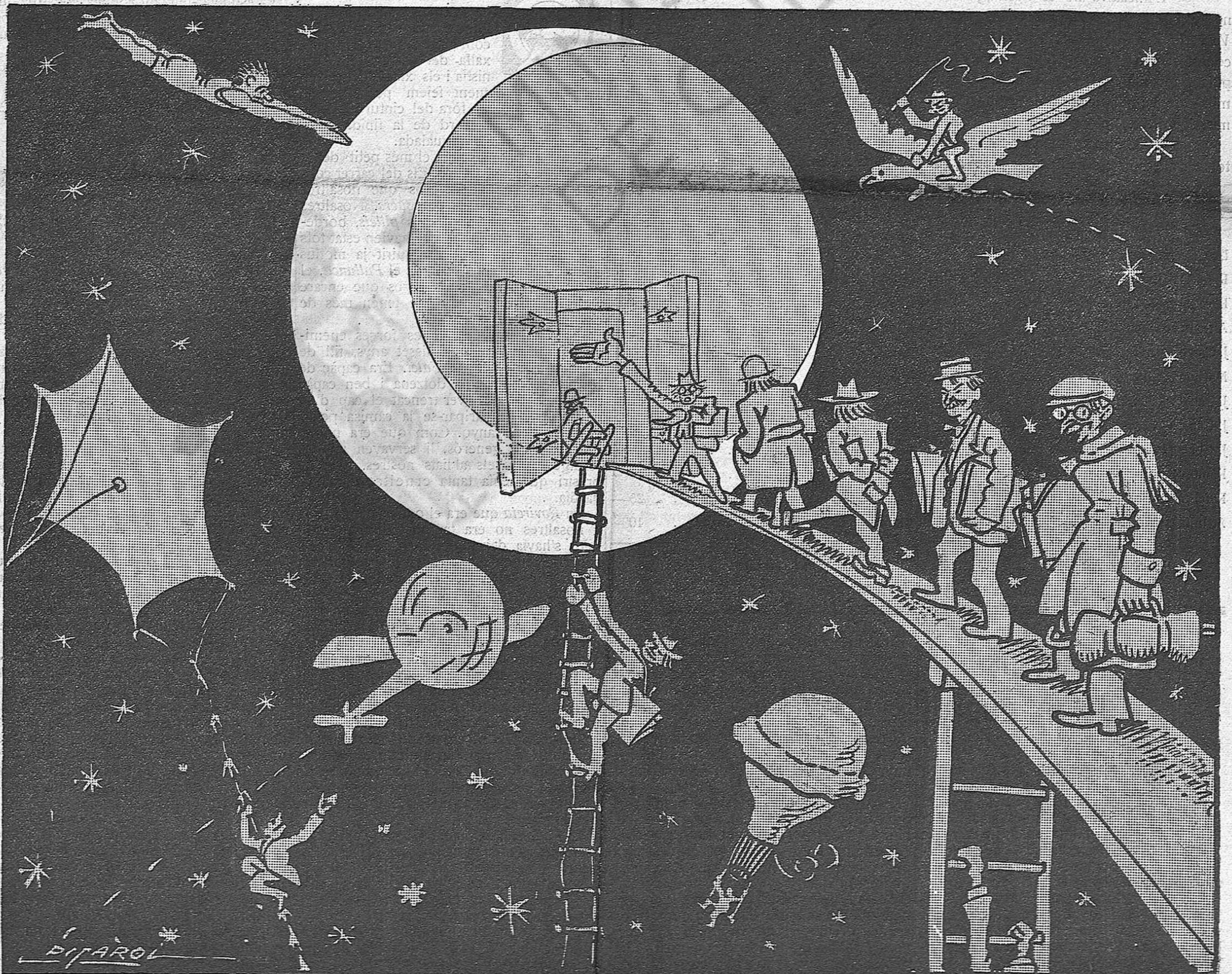
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LOPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagocí)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fbra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 150. — ESTRANGER, 250

L'EMIGRACIÓ QUE S'IMPOSA

—“¡Bello país debe ser el de la luna papá!

¿Te gustaría ir allá?
—Tendría mucho placer.”

Abans i després

Hi ha hagut un moviment i ha fracassat. Ara no parlarem ni del moviment ni del fracàs. Mai com ara no ha estat tan ben aplicada aquella frase: deixem-ho córrer.

Nosaltres ho deixem córrer, per ara. Es això, al cap-davall, el millor que podem fer. Però volem dir una cosa, que no creiem pas que sigui res dolent. I el que diem és:

Que tot allò que abans dels fets era corcat, injust y pernicios, segueix essent, després dels fets, tan pernicios, injust i corcat com abans.

Per les víctimes

TOT-HOM ha tingut una pietat per les víctimes, per totes les víctimes caigudes en els darrers successos, però quan aquesta misericòrdia s'ha transformat en caritat pròdiga, no ha tingut la generositat prou amplada per a que en ella hi cabessin tots els dolorosos.

Pels hospitals, per les cases de les barrades humils, sobre tot, centenars de ferits, més les viudes i orfes dels morts, no tenen, fora d'una o dues excepcions, mans cristianes que els hi ofereixin un consol material, reparació migrada per a la seva ignorància sangnanta. En distints nuclis de la ciutat ha sorgit l'iniciativa d'una subscripció que porti a les víctimes civils de la darrera vaga—les militars han obtingut una subscripció quantiosa—un donatiu de fraternitat cristiana i ciutadana. Alguns diaris recolliren i lloaren la iniciativa, però fins ara no s'ha organitzat, i temerosos de que no quedi reduïda a un sentimentalisme més, LA CAMPANA DE GRACIA s'atreveix a començar la subscripció, llençant la primera llista.

L'iniciativa no és nostra, ja ho hem dit. Se deu, sobre tot, a un grupu d'ateneïstes i no fem més que una crida, pregant a *La Publicidad*, *El Diluvio*, *El Liberal*, *La Veu*, *El Poble Català* i als altres, si volen acompanyar-nos en aquesta tasca cristiana, obrint com nosaltres, llistes de donatius. El nostre prec, és també per als ateneus i centres populars, per a totes les associacions barcelonines, per a tots els ciutadans, alts o humils que vulguin contribuir, amb la seva acció i participació, an aquesta civica collita misericordiosa.

LA CAMPANA DE GRACIA ofereix la primera llista dels seus amics, cridant a tots els altres i als seus llegidors, per a que tinguin una cordial generositat.

	Pessetes		Pessetes
LA CAMPANA DE GRACIA	50'	Suma anterior	167'
Rafel Dalí	10'	Josep Planás	25'
Pere Inglada	10'	A. A. A.	25'
Alexandre Plana	10'	Adolfo Pujol i Brull	25'
J. Carreras	2'	Joan Llusà	100'
Marius Aguilar	25'	Jesus Pinilla	25'
J. Palá	10'	Josep Burgas	2'
J. Camps	10'	Joan Serra Constansó	5'
J. Costa (Picarol)	15'	Josep Miró	5'
Ramon Reventós	10'	Santiago Andreu	10'
Rafel Marquina	10'	Ramon Olivella	25'
A. Juliá Cammany	5'	Lluís Foyé	10'
Suma i segueix	167'	Suma i seguirà	424'

Les lliberacions de la guerra

EN pocs dies, tres fets vénen a ratificar el nostre idealisme de la guerra, que don Antoni Maura, davant de la multitud espanyola afirmava no era més que d'ambicions i d'interessos. I la multitud assentia.

El Papa implora la pau, i mentre els religiosos i els conservadors regategen l'aprovació, els socialistes donen al Pontífex la benvinguda. «Vós també assistireu a la conferència de Stockolm» semblen dir-li. Però lo excepcional no és pas la demanda pacifista del Vaticà, car ja hi ha qui diu obeeix a

instigacions austriagues, sinó el regoneixement implícit de lo que el senyor Maura no veia, de lo que la multitud espanyola no vol veure: la lluita de lliberacions que és aquesta guerra. «Aveniu-vos—diu el Papa—i regoneixeu per la raó les aspiracions del poble.» Darrera d'aquestes paraules es redrecen la Alsàcia i Trieste. El Papa sab que en les entranyes tràgiques d'Europa, batega la llibertat.

Però l'Alsàcia-Lorena està a punt de rebre l'autonomia, ascendint a estat federal de l'imperi. Maniobra de guerra—es replica. Sí, maniobra de guerra. Es vol destruir o neutralitzar una de les aspiracions nacionals franceses i amanyagar les democracies socialistes i nacionalistes d'Europa. Ja ho sabem que no es tracta d'una autonomia peremtoria, sinó de una restitució a França, però l'eficàcia lliberadora de la guerra imposa a Alemanya la llibertat, encara que sigui simulada, de l'Alsàcia-Lorena.

I arribem al tercer fet. En Venizelos obre

la Cambra grega. Un debat se suscita sobre l'abdicació del rei Constantí i el dret de la Grecia a donar-se, per sobre de les dinasties estrangeres, la forma clàssica de govern, la república. La majoria es decanta per la realització de la sobirania popular. El mot «república» sona amb un vell aire tradicional i gloriós.

Però Venizelos s'aixeca i aquest home vexat pel rei Constantí, perseguit per les turbes gounaristes, tingut per un delirant del poder, respón que encara manca a fer la darrera experiència amb el nou rei, però que el nou règim monàrquic no serà més que «una república coronada».

Mai el món ha estat tan plè de profecies a punt de complir-se com ara. Ja molts van cridant: Sí, sí, aquesta serà la darrera guerra. I nosaltres veiem que dels dolors enormes d'Europa, va sortint una vida de llibertat. La terra serà ben digna d'ésser trepitjada per aquests homes super-homes que ara gueregen.

PARADOX

Aquest número ha sigut revisat per la censura militar

Records d'infantesa

QUAN va ésser acabada la guerra dels carlins, vàrem començar la nostra, la quitxalla del carrer de l'Amnistia i els xicots del carrer del Clos. Diàriament feiem pedrades als camps del *Xipreret*, fora del cinturó de muralles que com a record de la finida lluita tancava la població d'Igualada.

Jo tenia nou anys i era el més petit de la colla del carrer del Clos. Els del carrer contrari eren més nombrosos que nosaltres perquè'ls ajudaven els *blanquers*. Nosaltres en cambi teniem l'apoi dels *pillets*, bordegaços de 18 a 22 anys que havien estat tots a la presó i que havien adquirit ja motius cèlebres: Els germans *Mona*, el *Pallanca*, el *Mitus*, el *Ranya* i alguns altres que encare recorden els igualadins que tenen més de cinquanta anys.

Era el cap-devanter de les forces enemigues un minyó de uns disset anys, fill de bona casa, conegut pel *Falet*. Era capaç de barallar-se contra una dotzena i ben capaç també, després d'haver trencat el cap d'un dels nostres, d'estripar-se la camisa per a envenenar-li el nyanyo. Com que era noble, lleal, valent i generós, li servaven un odi ferotge els pillets aliats nostres, carn de presiri que tenia tanta crueltat com covardia.

En *Rovireta* que era el que'ns comandava a nosaltres no era tampoc un mal xicot, però s'havia deixat dominar pels *Monas* i aquests eren els que dirigien les pedrades i els que'ns feien cometre veritables barbaritats.

Un dia va anar la lluita més furiosa que mai. Nosaltres ocupavem des de cà'l *Joan del Prat*, fins a *La Masuca*. Mes de trescents xicots armats de fones i tirant-nos una pluja de pedres havien assaltat les nostres posicions varies vegades i havien tingut de regular cada una d'elles fins al darrera de les muralles. En un d'aquests assalts vàrem agafar-los al *Falet*. Un grupu de xavals de deu a catorze anys l'havien fet presoner. No m'hi conto jo, que també hi era, perquè no més ne tenia nou i allavors jo tenia la costum de no contar-me mai en res encare que hi sigués.

El *Pallanca*, els *Monas* i els demás galfardeus que, mentres duraven els cops de pedra, s'havien estat fent el *canet* al peu d'una olivera, al sapiguer que teniem agafat el *Falet* ens el prengueren dels dits i se l'endugueren a darrera de la paret de cà'n *Fàbregues*. Jo sentia simpatia per en *Falet* i vaig seguir-los a una distancia d'un centenar de passes.

No oblidaré mai l'escena repugnant que allí vaig veure. Els *Monas*, el *Pallanca* i

PARLAMENTARIS IL·LUSTRES

Don Marcellí Domingo

eminent publiciste i popular diputat a Corts per Tortosa

demés pillets, que tomvaben de cantó covardament quan pels carrers d'Igualada topaven al *Falet*, el tenien lligat sobre el carro de l'hereu i li pegaven despietadament cops de puny, puntades de peu i pedrades, insultant-lo ademés amb tot el seu groller vocabulari de futurs presidaris.

Va asquejar-me tant aquella covardia que vaig desertar de la colla del carrer del Clos, anant desde aquell dia a l'escola com un bon noi qualsevol.

JEPH DE JESPU

Els malpensats i els badocs

TOT sovint, davant les campanyes de la premsa, sentim gent que diu:

— Això és que aqueix periòdic cobra.

Hi ha subjectes malpensats pels quals ningú no fa mai res desinteressadament. Aqueixa malícia de pagès, portada a certs extrems, arriba a ésser una mania ridícula. La veritat és, però, que sempre troba en el públic un terreny abonat.

D'altra banda, l'acusar de venalitat a un periòdic o a un home és un sistema molt còmode per a explicar les seves actituds i les seves campanyes. Si es tracta d'un enemic, el dir «aqueix cobra» és una venjança de efecte quasi segur. Es allò del *dir de la gent* que ja sabem el mal que fa.

La maledicència sistemàtica és un vici, un flagell. I no direm que sigui un vici ni un flagell de la societat dels nostres dies perquè això ja vé de lluny. Es cosa de centuries.

L'excessiva facilitat amb que els malpensats acusen de venalitat i de tèrbols mòvils a la premsa, és causa que una altra part de opinió no dongui mai importància an aqueixes veus que corren i que es mostri indiferent i escèptica davant les acusacions. Aquesta part d'opinió és moltíssima més petita, numèricament, que l'altra; però agafa un sector considerable de la selecció intel·lectual. Hi ha intel·lectuals que, per a fogir de la credulitat i la maledicència vulgar, adopten un posat escèptic.

I això també és un vici. Els periòdics que cobren o que es vénen no són tants, ni molt menys, com la gent es pensa. Però n'hi ha alguns que, en efecte, són subvencionats per a realitzar determinades campanyes.

Cal, per tant, no ésser malpensats. Però cal també no ésser badocs. Amb un poc de psicologia i d'experiència social, un hom pot distingir els uns casos dels altres.

Aquí tenim el cas d'actualitat de *Le Bonnet Rouge*, de París, que ara, amb el ja famós *afet del xec* ha adquirit una trista cele-

britat. Aqueix diari feia una campanya pacifista sospitosa. El seu administrador feia sovint a Suïça viatges també sospitosos i tornava a França amb xecs més sospitosos encara. Alguns alts personatges, per raons polítiques, protegien *Le Bonnet Rouge* i la seva gent. Quan algú deia als al·ludits personatges que els diners d'aquella empresa podien venir de l'enemic, no en feien cas. Aqueixos senyors eren badocs. Prou que s'ha demostrat després. El xec de 125,000 francs que va dur últimament de Suïça l'administrador del *Bonnet Rouge* procedia del banquer alemany Max, de Mannheim...

Així, doncs, en aquestes coses, com en moltes altres, un hom no ha d'ésser ni malpensat ni badoc.

FULMEN

PERIODISTES

SHA debatut moltes vegades—en altres llocs més que aquí—el veritable concepte que el periodista deu tenir de sa professió. Es a dir, per a reduir la qüestió als termes precisos i concrets que avui m'interessa tractar: la vera significança i extensió del periodista professional.

S'ha vist de vegades—a Madrid el cas és freqüent—un periodista que ha resseguit, sense solució de continuïtat, distintes redaccions de diaris d'una política i d'un criteri absolutament oposats i que cada un d'ells— a voltes amb sa firma—ha defensat els llurs punts de vista, contradint en un diari lo que havia escrit en un altre.

—Sembla mentida!—han dit molts.—Quin cinisme! Quina desaprensió! Això és intolerable!

—A poc a poc—han respost els altres.—Es que el periodisme no és una professió? Es que el fet d'haver pertenescut a una redacció cataloga a un veritable periodista professional dintre d'una determinada comunitat política o social?

Heu's aquí el problema. El periodista és un home que defensa un ideal del que està convençut i per entusiasme de son propi sentiment, o és un home que posa preu a sa ploma i defensa—perquè és son ofici—l'ideal d'aquell que el paga, àdhuc repugnant a sa pròpia convicció?

Jo bé comprenc que a Barcelona, on arriba a haver-hi diaris escrits per *aficionados*, no és el punt on més interessarà aquest afer. Però creieu que ha arribat un moment en que cada periodista s'haurà de resoldre aquest problema i, tal volta amb més urgència que cap altre, el veritable periodista professional.

Ara, en la pintoresca varietat del periodisme, existeixen diaris republicans escrits per monàrquics, monàrquics escrits per republicans o que així se diuen (alguns fins són diputats), diaris germanòfils redactats per redactors aliats i viceversa. Però ¿serà possible això en un esdevenidor ja molt pròxim? ¿Li serà permès al professional en periodisme escriure en monàrquic i actuar en republicà, escriure en regionalista i ésser unitari?

S'ha obert a Espanya un període de depuració política que ha d'ésser d'una valor revisionista molt ferma i robusta. Arriba l'hora de pendre tots—àdhuc els professionals del periodisme—una actitud definida i ben mantinguda. Serà una hora aquesta en que ni el professional serà prou apte per a simular un entusiasme i una convicció, malgrat li paguin bé, si verament no són carn de les seves idees.

Fent-me la mercè de suposar que això arribi creieu, amics, que de resultes d'aquestes evolucions, en pervindrà una crisi del periodisme professional? Penso que no. Contràriament, crec que esdevindrà purificat, lliure de la malura del arrivista i del afoniat, del que pren el diari com escambell i del que l'utilitza com a escupidra (que de tot hi ha).

Val la pena de pensar en aquestes coses, aquí ara només iniciades, per absoluta manca de temps i d'espai, i que plantegen un importantíssim problema periodístic que m sembla que ja deu preocupar-nos a tots. ¿Per què l'Associació de la Premsa no organitza—quan estigui lliure de la complicada

organització de festivals i curses de braus—unes conferències en que tot això se discuteixi? No li faci por perdre socis; que no és el nombre sinó la vera professionalitat la que cal cercar.

Tinguem tots en compte, com a inici i fonament de tota del·liberació en aquest afer, que avui dia l'indiferència en el periodisme ve a ésser una cosa així com *l'unitat moral d'Europa* en el problema de la gran guerra.

MARCEL

Sonata XXVII

DE qui parlarem avui? De don Emili Junoy senador del regne, que després d'escriure aquell super-cursi article amb motiu de la mort de don Enric Prat, ha sigut agraciad per la gran carbassa que fa com si menés les Espanyes amb una ultra-ridícula carta.

Pobre negre! Encara no va sentir petar una escopetada va fugir cap a Puigcerdà a resoldre lo de les agües del llac de Lanos. Diu que tenia por de que'ls *revolucionaris* el pelessin. I ca! Que no veu que quan hagués estat en capella s'hauria tornat a convertir com a Castellterol i passat tota la nit fent un rosari de pecadores. Pobre don Emili. Es molt trist! si l'haguessin mort, a vostè si que no li haurien pogut atribuir aquelles paraules de Bac de Roda:

No'm maten per ésser traïdor,
ni tampoc per ésser lladre.
Me maten per que he volgut
la llibertat de ma Patria.

I és clar que no, que no les hi haurien atribuït. L'autopsia, eh? senador del regne. Ja te la darem un dia. Es a dir, jo no. Ara, altres...

Volen que parlem d'aquest senyor Montesinos (don Eduardo), que ha vingut expressament a Barcelona per a veure com la Blanqueta Suárez cantava un obra seva que ve a fer, pam més, pam menos:

Manicu! Manicu!
Mani! Mani! Manicura.
Gabiné! Gabiné!
Gabinete de... lectura.

Molt bonic eh? Doncs segons *El Liberal*, aquest senyor és el rei del petit dret, aquest senyor ha sigut premiat per «La Real Academia de la Lengua» amb el premi Piquer i té un silló que l'espera en la docta corporació, ja sabem lo que dirà en son discurs de recepció:

Señores:
Yo me lla! yo me lla!
yo me llamo Montesinos.

En fi ja que hem parlat de dos, parlem de tres. El tercer serà el senyor don Miguel dels Sants (i no d'Esplugues) Oliver, responsable (com a únic que té senderi reconegut) de totes les bestieses que s'escriuen per a *La Vanguardia*, i surten impreses en dit diari.

Doncs si, don Sants, a poques paraules, poques paraules. Si els de la Lliga no tinguessin sovint febleses imperdonables, ni al Martí Ventosa, ni al Soler (carlinot i home de be no potser) els hi hauria estat possible fer lo que vostè i tot-hom ha judicat amb la natural severitat. Aquesta vegada estem d'acord amb moltes de les coses que diu en poques paraules; tant, que fins ne reproduim algunes:

«No es la ocasión de ahora la más oportuna para excesos de lenguaje y, así, nos limitaremos a consignar que el hecho referido merece igualmente nuestra más explícita desaprobación. También el silencio en este caso podría parecer aquiescencia, y nosotros queremos salvar nuestro voto con esta declaración terminante, dejando lo demás para otro día; para cuando no puedan invocarse mutismos forzados o desigualdades de situación, para cuando todo el mundo pueda exculpase con entera libertad de movimiento y de palabra. A ese día nos remitimos para fundamentar y defender, si fuera necesario, los términos de nuestra censura y la extrañeza y disgusto con que hemos visto la actitud de los concejales.

... los movimientos revolucionarios de todas las épocas—y en la

nuestra no digamos lo que ocurriría—pueden triunfar o ser vencidos, pero jamás ser encauzados, jamás ser dominados, jamás ser enfrenados ni recogidos por manos hábiles antes de que agoten todo su poder negativo y de destrucción. Nunca una revolución ha quedado en definitiva prisionera de sus promotores directos, a quienes arrolla, o de sus moderadores intrusos, a quienes aplasta por series y por equipos. Se sabe cuándo empieza pero nunca cuándo acabará ni cuál habrá de ser su trayectoria.»

Perfectament d'acord. Així la volem.
I perquè vingui bevem.

MORITZ IX

SETEMBRINES

Planta el pagès la figuera
i amb quin goig va contemplant
com l'arbre, de mica en mica,
s'arrela, creix i es fa gran!
La fruita tot just apunta,
però el pagès va cantant:
—Tan-patantàn;
que les figues són verdes;
tan-patantàn,
que ja maduraràn!...

Sembra el pensador l'idea
i amb quin dalt i observant
com poc-a-pocuet germina
en el poble ahí ignorant!
La fruita no's veu encara,
però ell, per xò, va cantant:
—Tan-patantàn,
que les figues són verdes;
tan-patantàn,
que ja maduraràn!...

El Papa vol fer la pau
i està treballant-la, actiu,
però:—Serà profitós
aquest pas?—la gent se diu.
Haurà dat el cop en dú?
Haurà tocat sobre tou?
Si ara la pau no pren peu,
ja la poden tirà al pou.

Quan les gentils orenetes
retornen als seus nius d'Àfrica,
les velles, que no's van moure,
els diuen:—Què heu vist a Espanya?
—Què hem vist? Pareu bé l'orella.—
I l'entament i en veu baixa,
durant una bella estona
les joves parlen i parlen.
Què dimontri deuràn di'ls-hi
de la nostra pobre patria,
que les orenetes velles
ho escolten esgarrifades?...

—I del nou alcalde, què?
—«Pues» del nou alcalde, *ná*.
—No's dava ja el lloc per plé?
—Bé l'hi daven, però, càl
—Per què, doncs, no's posa fi
d'un cop a aquest incident?
—Sobre això sols se pot di:
qui ho enten, qui no ho enten.

A l'escriure això que vé,
la mà se'm mou tremolosa:
«El preu del sabó ha pujat
d'una manera espantosa.»
Mal és que pugni les bledes,
els macarrons, la sardina
els préssecs o l'escarola,
Però el sabó?... Recristina!...
La veuen la trascendencia
que aquesta noticia entranja,
amb el munt de roba bruta
que té avui la pobre Espanya?...

C. GUMA

LA SERP

UNA dona tenia una filla, la Maixa. La Maixa se'n va anar a banyar al riu amb les seves amigues: les noies se van treure la camisa, que van deixar sobre l'herba, i es van ficar a l'aigua. Una serp va sortir d'entremig de les canyes i es va esmunyir a dins de la camisa de la Maixa.

La noia, en sortint de l'aigua, va agafar la camisa i va córrer cap a casa seva.

Quan la Maixa, acostant-se a l'isba, se va adonar que una serp s'havia intalat dins de la seva camisa, la va voler fer fugir amb un bastó, però la serp li va dir amb una veu humana:

—Promet-me que't casaràs amb mi, Maixa!

La Maixa es va posar a plorar i va respondre:

—Enretira't solament de la meua camisa i faré tot lo que vulguis.

—Te casaràs amb mi?

—Sí,—va respondre la nena.

La serp va fogir de la camisa i va tornar entrar a l'aigua.

La Maixa es va posar la camisa i va córrer cap a casa. Allí va dir a sa mare:

—Mareta meva: una serp s'ha ficat dins la meua camisa i m'ha dit: «Casa't amb mi!» i jo he promès.

La mare somriu i li diu:

—Ho has somniat!

La setmana següent, una legió de serps se va esmunyir cap a la casa de la Maixa.

La noieta, veient-les, va tenir por i va dir a sa mare.

—Mareta: les serps que venen a cercar-me!

La mare no creia a la noia; però quan va veure els reptils, se va tota espantar i va tancar la porta de la cambra.

Les serps se van escórrer per sota la porta cotxera, més no pogueren penetrar dins l'isba; allavors s'aplegaren fent bola, i, llençant-se contra la finestra, van trencar un vidre.

Després se van escampar dins la cambra i s'enfilaren adalt de la taula, adalt de l'estufa.

La Maixa s'havia refugiat dins un recó; però els reptils la trobaren i se l'endugueren cap a l'aigua.

La mare li va córrer al darrera, i no va poder aconseguir-la: les serps havien desaparegut dins lo més pregon de les agües.

La pobre mare va plorar, creient sa filla morta.

Un dia, llarg temps després, la mare es trobava prop de la finestra i mirava defóra. Sobtadament va ovirar la Maixa que donava la mà a una criatura i en duia una de més petita a braç.

La mare, molt contenta, va abraçar sa filla, i li demanà d'on venia i qui eren aquelles criatures.

—Són meves,—va respondre la Maixa;—el reptil s'ha casat amb mi, i jo habito al Palau de les serps.

I la mare li va preguntar si s'hi estava bé dins l'aigua.

La jove li confessà que s'hi estava millor que en terra; i com sa mare li pregués que es quedés, ella refusà, car havia promès a son marit que retornaria aviat.

—Però,—li va dir sa mare,—com ho faràs per a tornar a casa teva?

—Cridaré: «Ossip! Ossip!» i ell vindrà a la riva i em pendrà.

—Molt bé dius! Però al menys queda't amb nosaltres aquesta nit!

La Maixa es va ficar al llit i es va dormir; i la mare va agafar una destreal i se'n va anar a la vora de l'aigua.

En éssent allí, se va posar a cridar: «Ossip! Ossip!» Surt, surt!

El reptil va aparèixer. Allavors la mare, amb un cop de destreal, li va tallar el cap, i l'aigua va tornar vermella de la seva sang.

La mare va tornar a casa seva. La Maixa s'acabava de despertar i va dir:

—Me'n vaig tot seguit cap a casa meua, mareta del meu cor.

Se va carregar al coll la menuda, va donar la mà al nen, i se'n va anar.

Quan fou prop de l'aigua, va cridar: «Ossip! Ossip! Vine'm a cercar!» Més ningú va respondre a la seva crida; va veure que l'aigua era vermella, i que un troç lluny, per sobre l'aigua, surava el cap de la serp.

Allavors la Maixa va abraçar son fill i sa filla, i els va dir:

—Com que ja no teniu pare, tampoc vui que tingueu mare. Tu, filla meua, sigues oronella: vola per dessobre de les agües; i tu, fill meu, sigues rossinyol: canta a trenc d'auga. En quant a mi, seré cucut: ploraré el meu marit mort.

I tots tres van volar envers diferents contrades.

LEÓ TOLSTOI

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 23 AL 30 D'AGOST DE 1917

Per terra

Al front occidental, els anglesos, en operacions de detall, han guanyat algun terreny a Flandes, a l'entorn de Lens i al nord de Sant Quintí. Els francesos han ampliat notablement el terreny guanyat al nord de Verdún, a una i altra banda del riu Mosa. Tota la corona d'altures del nord de la ciutat immortal està altra vegada en mans dels francesos. Verdún està completament i definitivament fora de perill. El generalíssim Pétain ha rebut la gran creu de la Legió d'honor per haver estat el «defensor i el salvador de Verdún».

Al front italià la nova gran batalla de l'Isonzo ha continuat encarnissadament. La gran victòria italiana s'ha afirmat. El cop principal ha sigut a la plana de Bainsizza, on els italians han avançat de deu a dotze quilòmetres enllà de les línies primitives. El nombre dels presoners passa ja de 23,000, i de 60 els canons presos.

Al front oriental, algunes ofensives parcials austro-alemanyes han fet recular un poc als russos i romanesos, sobre tot a l'est de Czernowitz, havent fet les tropes dels Imperis centrals uns 4,000 presoners i pres alguns canons.

Al front de Mesopotàmia s'han produït algunes topades, sense que hi hagi hagut per ara cap resultat important.

Per mar

Forces navals italianes han atacat a l'Adriàtic un submarí enemic, havent-lo probablement enfonsat.

Per l'aire

Els alemanys han recomençat els raids de Zeppelins damunt l'Anglaterra. L'atac darrer ha tingut poca eficàcia. Un dirigible ha estat destruït prop de la costa de Jutlàndia (Dinamarca) per forces navals angleses, no havent-se salvat cap tripulant.

REPICS

La popular cupletista Raquel Meller ha retirat voluntàriament del seu repertori una cançó que's titula *Mala entranya*.

Es veu que això de la *mala entranya* ha entrat en el repertori de algú altre i no admet competidors.

No's disgusti per tan poca cosa la mimada artista. Pensi que la cançó és segons qui la diu i el tò que se li dona.

I que an el món hi ha *males entranyes* i *males entranyes*...

Els veïns de Corbera estan esgarriafadíssims per un crim, una infàmia espantosa s'ha descobert fa pocs dies.

Que prenguin paciència. En matèria de infamies comeses per gent malvada, *en todas partes cuecen habas*.

I menys mal que aqueix crim s'ha descobert, que n'hi ha molts que no arriben a descobrir-se mai...

Sobre tot quan els autors fan desaparèixer la víctima. Ara, quan aquesta pot parlar, aleshores... la cosa varia.

M'entero: «Continúan siendo puestos en libertad, por no resultar cargo alguno contra ellos, muchos de los detenidos a consecuencia de los recientes disturbios.»

Naturalment. Naturalment, aqueixes notícies sempre són agradables per nosaltres i per tot amic de la Justícia i de la Llibertat.

La Vanguardia publicava l'altra dia un *Comentario* titolat *Pocas palabras*.

Home no podria adoptar aquest títol per a sempre?

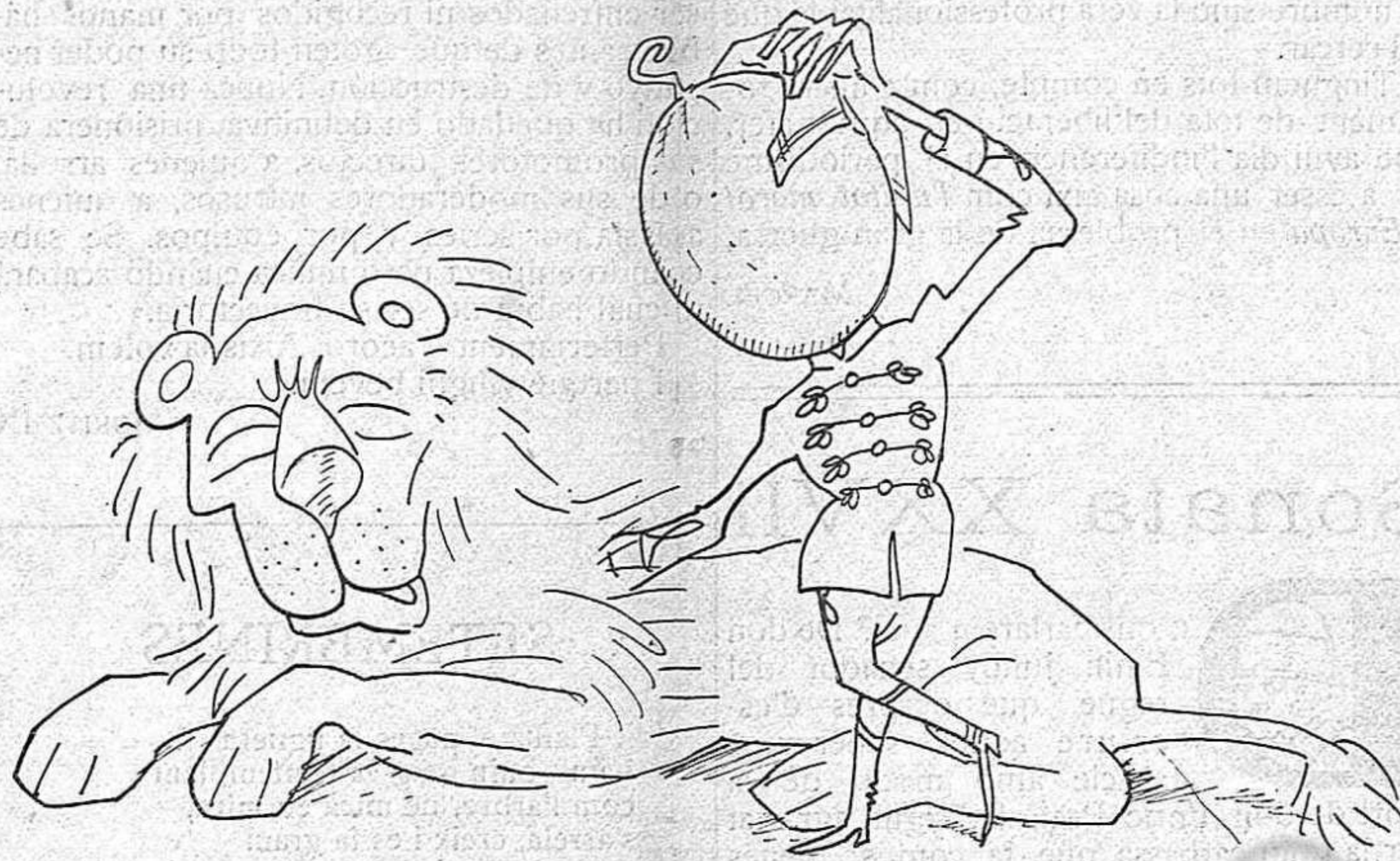
Hi vindria tan bé a les *Cotidianas*, per exemple!

S'ha tornat a parlar de crisi. Ara se'n adonen?

Podem dir com els castellans que parlar de crisi a Espanya és *como mentar la sogra en casa del ahogado*.

De poca cosa es queixen. «Los vecinos de la calle de Escudillers se la-

GENT DE CIRC

Un intrèpit domadó presentant al seu lleó.

mentan de los escándalos que promueven ciertas mujeres de malos antecedentes en la vía pública.»

Bé vaja!... Això és mania contra les pobres colomètes.

Altres escàndols més grossos hem sentit al carrer i no l'han promogut elles.

Com si no hi hagués també homes de mals antecedents, que els hi agrada fer escàndol!...

L'eterna moixiganga: «Ayer tarde se reunió la Junta de Subsistencias...»

Ai, ai, pobres de nosaltres! Demà la dona ens demanarà més diners per a anar a la Boqueria.

El vocal associat—no regidor—senyor Peig va estar parlant l'altre dia en la reunió del Ajuntament quasi tota la tarda. En la ressenya, tot s'ho emportà ell. El senyor Peig per aquí, el senyor Peig per allà. El senyor Peig diu, el senyor Peig demana... No va parar.

Per cert que combatent les subvencions a les entitats de cultura digué que era curiós constatar que sempre s'aproven a l'agost éssent les eleccions al novembre...

Maquiavèlic, senyor Peig, què diria si nosaltres trobéssim curiós que vostè hagi parlat tant al Ajuntament—precisament al Ajuntament—el mes d'agost éssent al novembre les eleccions municipals, precisament municipals?

Visca la xerinxola! A Sans ho arreglen bé.

Amb motiu de les circumstàncies, varen aplaçar la festa major. Però, com sia que les circumstàncies s'han posat a tò, ara el veïns de

la barriada s'han dividit i els uns volen celebrar la festa ara desseguida i als altres més tard.

Hi ha uns tercers que'm sembla que seran els que guanyaran: els partidaris de fer-la ara i després.

Vaja, que a Sans la festa major durarà un mes.

«Ayer no apareció nuestro colega *El Poble Català*...»

No? Ai jo't tocl... Doncs, té, mira, no'ns en havíem adonat!

Ha mort un dels peixos grossos de la Seu, el doctor Palmerola, canonge capítular R. I. P. Dos fulanos, diumenge passat, estaven contemplant l'enterro en el que hi figurava tot lo bò i millor dels ensotanats.

Al veure tants clatells molçuts, un de ells digué a l'altre:

—Goita, tu, després diran que estem mals de subsistències!

Diàleg caçat al vol: —Quin desengany, eh?

—I tal, home! No me'n parli!

—Ja li deia jo: és inútil, amb aquests elements no s'hi ha de comptar.

—Sí que s'hi ha de comptar.

—Què vol dir?

—Que s'hi ha de comptar... en el sentit de formidables entrebanes.

Se parla d'un pròxim canvi de Govern. Les cábales que's fan respecte al demà són

d'un Ministeri a base de Weyler, García Prieto i Villanueva.

Tres peus per a un banc? No serem pas nosaltres que ens hi asseiem amb confiança.

Una romeria de carcundes que havia de tenir lloc un dia d'aquests a Pedralbes ha sigut aplaçada per a la pròxima primavera «si por aquella fecha está ya normalizada la situación».

Tiva, noi!... Fins a la primavera ha de durar l'estat de... coses actuals?

Tan se valdria fer dimissió de la vida.

Lliçoneta de doctrina. El mestre.—Quan ressucitarem tornarem a pendre el mateix còs que teníem en vida; aleshores ja no envellirem més ni ens morirem mai...

L'alumne.—Ah no?... Digui, doncs que les criatures de bolquers estaran mamant tota l'eternitat...

ENDEVINALLES

Solucions a les endevinalles del número 2524:

A la xarada: *Aquili*.—A la Mudança: *Vols-Vals*.—A la targeta: *La primera vegada*.—A l'endevinalla: *Kiosc de periòdics*.—A la conversa: *Tivoli*.

XARADES

I
En el mar la *tres-primera*,
la *segona*, musical;
i és bonica tota flor
que puja amb força *total*.

R. Valls

II
La *primera* es musical,
animal és la *segona*;
i el jardí que és ben *total*,
despedeix molt bona aroma.

R. Valls

III
Va caure d'un *dos* molt alt
un moço del *Hu-tercera*...
después, amb una lliitera
el portaren al *total*.

E. Sala (a) Noi maco

IV
Molt m'a-*hu tres* la *hu dos*
perquè és un vegetal
per beure molt agradós,
I si busques et *total*
és ciutat immortal.

E. Sala (a) Noi maco

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUILA, carrer del Olm, número 8

PER LA RENOVACIO D'ESPANYA UNA DIADA HISTORICA

Gran làmina artística

de la primera Sessió de l'Assemblea de Parlamentaris celebrada a Barcelona el dia 19 de juliol de 1917

::: Document patriòtic de la memorable Assemblea, propi per a enquadrar i destinada a embellir els salons d'actes de les societats polítiques :::
Reproducció d'un admirable quadre al oli, original del celebrat pintor Juli Borrell
Magnífic tiratge en paper mate especial **PREU: UNA PESSETA**

Aquesta Gran Làmina no's publicarà fins que hagin passat les anormals circumstàncies; no obstant, els senyors corresponsals poden començar a formular les seves comandes.